

ZARZĄDZENIE NR 7/2021

NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA DRYGAŁY

z dnia 03 marca 2021r.

w sprawie zasad zmniejszania negatywnego wpływu na środowisko wykonywanych zabiegów gospodarczych.

Znak: ZG.0152.2.2021

Na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991 o lasach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1463, ze zm.) oraz § 22 ust. 3 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe nadanego zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie nadania Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Zarządzenia nr 40/2020 Dyrektora RDLP w Białymstoku z dnia 21 października 2020 r. w sprawie procedury obserwacji przyrodniczych oraz analizy wpływu zabiegów gospodarczych na różnorodność biologiczną w lasach, zarządzam co następuje:

§ 1

Wszystkie działania podejmowane w ramach gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Drygały należy poprzedzić rozważeniem ich możliwego wpływu na środowisko przyrodnicze i jego elementy, a sposób wykonania działania, gdy zachodzi potrzeba musi być modyfikowany w celu ograniczenia jego ewentualnego niekorzystnego wpływu. Wprowadzam do stosowania w Nadleśnictwie Drygały następujące zasady zmniejszania negatywnego wpływu na środowisko wykonywanych zabiegów gospodarczych:

I. Użytkowanie drzewostanów:

- a)** w użytkowaniu rębnym i przedrębnym lasu uwzględniając potrzeby energetyczne rynku lokalnego należy pozostawiać do naturalnego rozkładu jak największą biomasę, zróżnicowaną pod względem formy, gatunku i rozmieszczenia w tym m.in. leżaninę, drobne gałęzie i drzewa biocenotyczne (zgodnie z zapisami IOL cz. I, pkt 3.2),
- b)** pozostawianie drzew biocenotycznych nie może być sprzeczne z obowiązującymi przepisami bhp, ochrony p.poż. i IOL,
- c)** w planowych użytkach rębnych należy pozostawić do naturalnej śmierci fragmenty starodrzewu o powierzchni 5% (pasa manipulacyjnego lub powierzchni bloku d-stanów rębnych); minimalna powierzchnia starodrzewu wynosi 6 arów,
- d)** w użytkowaniu d-stanów należy dążyć do inicjowania i wykorzystywania odnowienia naturalnego drzew i krzewów, wykorzystywania jak najpełniej naturalnych procesów a dobór sposobów przygotowania gleby winien minimalizować ewentualne uszkodzenia środowiska (zniszczenie runa, ścióły, gleby),
- e)** na czas wykonywania zabiegu gospodarczego szlaki zrywkowe oraz obiekty podlegające ochronie należy okazać wykonawcy w terenie,
- f)** drzewa przeznaczone do usunięcia w ramach planowanych cięć przedrębnych oraz w użytkach przygodnych (nie dotyczy złomów i wywrotów) winny być oznaczone farbą,

substancji ropopochodnych.

- a)** pracownicy terenowi oraz osoby, które w ramach swoich obowiązków poruszają się samochodami po terenie Nadleśnictwa zobowiązani są do posiadania mat sorpcyjnych; podczas wystąpienia awarii w pojeździe należy je użyć zgodnie z przeznaczeniem; zużyte maty sorpcyjne należy dostarczyć do Nadleśnictwa celem utylizacji,
- b)** jeśli dojdzie do zanieczyszczenia gruntu należy zebrać wyciek za pomocą materiałów absorbujących (ziemia, trociny, kora) i umieścić w zbiorniku lub worku foliowym z przeznaczeniem do utylizacji,
- c)** w sytuacji, wystąpienia zagrożenia skażenia środowiska leśnego o skali przekraczającej opanowanie go środkami własnymi należy taki przypadek niezwłocznie zgłosić straży leśnej i straży pożarnej w celu zastosowania środków likwidacji zagrożenia będących na wyposażeniu tych jednostek; ze zdarzenia należy sporządzić notatkę służbową, gdzie i w jaki sposób doszło do zdarzenia oraz w jaki sposób problem został rozwiązany; notatkę należy dostarczyć do pracownika odpowiedzialnego za ochronę lasu w Nadleśnictwie,
- d)** uprawnieni pracownicy Nadleśnictwa zobowiązani są przeprowadzać kontrole posiadania mat sorpcyjnych przez pracowników ZUL wykonujących usługi oraz kontroli czy podczas prac leśnych nie dochodzi do awarii i wycieków szkodliwych substancji.
- f)** należy dążyć do stosowania w urządzeniach i maszynach w możliwie jak największym stopniu olejów biodegradowalnych.

III. Zachowanie lasów o szczególnej wartości – Lasy HCVF.

- a)** w lasach HCVF prowadzi się gospodarkę leśną ukierunkowaną na zachowanie stwierdzonych w nich wartości zgodnie z ustalonymi zasadami gospodarowania. Zasady gospodarowania w lasach o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF) określa załącznik nr.1
- b)** planowanie i wykonywanie zabiegów w lasach HCVF podlega monitorowaniu; po uzgodnieniu i zatwierdzeniu pozycji planowanych do zabiegu gospodarczego na rok przyszły, leśniczy na Karcie Informacji Przyrodniczej sporządza wykaz powierzchni lasów HCVF, na których planowany jest zabieg. Wzór Karty Informacji Przyrodniczej stanowi załącznik nr 2.
- c)** lasy HCVF są zaznaczone na mapach, a mapy takie posiadają leśniczowie.

IV. Ekosystemy referencyjne

- a)** obszary te pozostawione są bez ingerencji w naturalnym stanie,
- b)** nie pozyskuje się drewna w ekosystemach referencyjnych (w sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa publicznego, dopuszczalne jest ścięcie niebezpiecznego drzewa i pozostawienie go na gruncie do naturalnego rozpadu),
- c)** jeżeli w drzewostanie uznanym za ekosystem referencyjny zaobserwowane zostanie występowanie szkodników wtórnych, pozostawiamy te powierzchnie bez zabiegów, nie wykonujemy cięć sanitarnych,
- d)** ekosystemy referencyjne są zaznaczone na mapach, a mapy takie posiadają leśniczowie.

- w przypadku gniazd naziemnych - w sposób niepowodujący płoszenia ptaków;
 - oznakowane stanowiska oraz ewentualne fragmenty wokół nich (jeśli zaistnieje taka potrzeba - stosownie do wymagań gatunku) należy pozostawić w niezmienionym stanie;
- 8) inżynier nadzoru, w ramach wykonywanych kontroli poprawności wyznaczania zabiegów (w tym rębnych) sprawdza przestrzeganie wszystkich zagadnień z zakresu ochrony przyrody wymienionych w przedmiotowym zarządzeniu (kontroli podlega co najmniej 10% losowo wybranych pozycji planu). Wyniki kontroli ww. zagadnień inżynier dokumentuje w notatce z kontroli. W ramach potrzeb nadleśniczy może wyznaczyć inne osoby do pomocy przeprowadzenia ww. kontroli;
 - 9) decyzję o ewentualnym usunięciu drzewa z dziuplą lub gniazdem można podjąć w sytuacji realnego zagrożenia bezpieczeństwa pracowników PGL LP, wykonawców prac, osób postronnych lub mienia, jeśli nie ma alternatywnych rozwiązań. Sytuacje takie należy odnotować na szkicu. W sytuacjach mogących wzbudzać kontrowersje dodatkowo zaleca się sporządzanie dokumentacji fotograficznej;
 - 10) przed rozpoczęciem prac leśniczy okazuje wykonawcy zidentyfikowane stanowiska w terenie, posiłkując się sporządzonym szkicem. Szkic powierzchni roboczej (kopia) musi być przekazany wykonawcy prac przed ich rozpoczęciem (może być przekazany wraz ze zleceniem). Wykonawca potwierdza otrzymanie szkicu poprzez złożenie podpisu na oryginale szkicu – egzemplarzu leśniczego ;
 - 11) poprzez stosowne zapisy w umowie, należy zobligować wykonawcę prac do przestrzegania wymogów zawartych na szkicu oraz niezwłocznego powiadamiania leśniczego o każdym przypadku ścięcia drzewa z dziuplą lub gniazdem ptaków. W sytuacji zgłoszenia takiego incydentu przez osoby spoza PGL LP, należy niezwłocznie powiadomić o tym fakcie leśniczego, a następnie zastępcę nadleśniczego. W uzasadnianych przypadkach leśniczy podejmuje decyzję o wstrzymaniu prac;
 - 12) w trakcie prac, szkic może być uzupełniany o nowo stwierdzone obiekty chronione, nie wykryte przed rozpoczęciem wykonywania zabiegu (w takim wypadku nowe obiekty nanoszone są na szkic, informacja o nich przekazywana jest niezwłocznie do nadleśnictwa poprzez sporządzenie KIP). Niezwłocznie należy poinformować o zmianach wykonawcę prac;
 - 13) podczas kontroli wykonania prac przez inżyniera nadzoru, zarówno na rębniach jak również w cięciach przedrębnych, sprawdzana jest zgodność wykonywanych prac ze szkicem oraz obowiązującymi zasadami. Ustalenia z kontroli powinny zostać utrwalone w protokole kontroli;
 - 14) fakt niestwierdzenia podczas oględzin przez leśniczego, a następnie ścięcia drzew z widocznymi gniazdami lub dziuplami, wskazuje na potrzebę podjęcia działań wyjaśniających;
 - 15) po zakończeniu prac na powierzchni roboczej, leśniczy ocenia poprawność wykonania prac, między innymi pod kątem uszkodzeń gleby, pozostałego drzewostanu lub cennych obiektów przyrodniczych. Uwagi dotyczące poprawności przeprowadzenia zabiegów są odnotowywane w protokole odbioru prac, będącym załącznikiem do umowy z wykonawcą prac. Protokół ten jest podstawą do naliczenia przewidzianych kar umownych;
 - 16) w przypadku nieumyślnego zniszczenia stanowiska gatunku chronionego należy:
 - a) w przypadku ptaków stworzyć warunki dające szansę na pomyślne dokończenie lęgów:
 - w przypadku ptaków korzystających z dziupli, zaleca się przytwierdzenie fragmentu pnia lub konaru z dziuplą do pnia drzewa znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie ściętego drzewa;
 - w przypadku gniazd zaleca się (jeśli to możliwe) usadowienie gniazda w rozwidleniu drzewa znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie ściętego;

prac ze stanowiskami cennych gatunków (nie bierzemy pod uwagę gatunków częstych wyłączonych z procedury oddziaływania) należy zaplanować działania minimalizujące negatywny wpływ planowanej inwestycji na środowisko.

- 3) Analizie poddaje się całą powierzchnię, na której planowana jest inwestycja. Przeprowadza ją osoba zajmująca się przygotowaniem inwestycji, przy udziale:
- osoby odpowiedzialnej za ochronę przyrody w nadleśnictwie (dostarcza informacje o cennych przyrodniczo obiektach zapisanych w bazie nadleśnictwa, bierze udział w lustracji terenowej);
 - leśniczego (bierze udział w lustracji terenowej).
- 4) Wzór formularza służący do analizy planowanej inwestycji na różnorodność biologiczną środowiska leśnego zatwierdzany jest zgodnie z przyjętym w nadleśnictwie schematem obiegu dokumentów.

§ 2

Traci moc zarządzenie Nr 26/2019 z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie w sprawie zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko wykonywanych zabiegów gospodarczych

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Zatwierdzam:

Nadleśniczy Nadleśnictwa Drygały

NADLEŚNICZY
NADLEŚNICTWA DRYGAŁY
mgr inż. Andrzej Czerepko

Załączniki:

1. Zasady gospodarowania w lasach o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF).
2. Karta Informacji Przyrodniczej
3. Schemat zatwierdzania oraz przechowywania szkiców
4. Analiza wpływu planowanej inwestycji na różnorodność biologiczną dla inwestycji

Zasady gospodarowania w lasach o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF).

Kategoria HCVF	Forma ochrony	Zasady gospodarowania
Obszary chronione HCVF 1.1.1	Rezerwat Przyrody „Jezioro Zdedy”	Zgodnie z planami ochrony rezerwatu lub zadaniami ochronnymi dla rezerwatu - w przypadku ich ustalenia.
Ostoje zagrożonych i ginących gatunków. HCVF 1.2.	Strefy ochronne ptaków: Bielik, Orlik krzykliwy, Bocian czarny, Cietrzew.	Zgodnie z Rozporządzeniami MŚ w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, roślin lub grzybów.
Kompleksy leśne odgrywające znaczącą rolę w krajobrazie. HCVF 2.1.	Obszary Natura 2000: 1) Dyrektywa Ptasia: OSO „Ostoja Poligon Orzysz” PLB280014, OSO „Puszcza Piska” PLB280008. 2) Dyrektywa Siedliskowa: SOO „Murawy na Poligonie Orzysz” PLH 280056	Realizacja Planu Urządzenia Lasu przy uwzględnieniu PZO.
Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej. HCVF 3.1.	Siedliska leśne skrajnie rzadkie i ginące: świetliste dąbrowy, bory, brzeziny i świerczyny bagienne (91I0 oraz 91D0)	Wyłączone z użytkowania. Dopuszczalne są działania tylko gdy występują szczególne potrzeby przyrodnicze (za taką potrzebę, w przypadku świerczyny na torfie, uznaje się cięcia przygodne w ramach zwalczania kornika drukarza oraz działania utrzymujące świetlistą dąbrowę we właściwym stanie). Można wykonać zadania w celu poprawy jakości siedliska jeżeli są określone na podstawie ekspertyzy przyrodniczej. Jeżeli stan siedliska wzbudza wątpliwości, należy zlecić ekspertyzę, która określi faktyczny stan siedliska.
Ekosystemy rzadkie i ginące w skali Europy. HCVF 3.2.	Siedliska leśne z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, lecz w Polsce pospolite: 9170, 91E0, 91T0, 91F0 (siedlisko 91E0 pomimo, iż w skali Europy uznane jest za priorytetowe, to w Polsce jest częste i pospolite, dlatego też przypisane zostało do tej kategorii HCVF)	Gospodarka leśna powinna być prowadzona zgodnie z PUL oraz PZO w sposób zapewniający: a) zgodność docelowego składu gatunkowego ze składem odpowiedniego naturalnego zbiorowiska leśnego; b) zachowanie lub odtwarzanie elementów ważnych dla różnorodności biologicznej ekosystemu (grube drzewa, martwe drzewa, wykroty, itp.)
Lasy pełniące funkcje w sytuacjach krytycznych - lasy wodochronne HCVF 4.1.	Lasy uznane za wodochronne decyzją Ministra Środowiska ujęte w PUL.	Zgodnie z założeniami Planu Urządzania Lasu oraz zapisami Zasad Hodowli Lasu dotyczącymi postępowania hodowlanego w lasach ochronnych. Stosowanie rębni zupełnej dopuszcza się w sytuacjach, gdy zastosowanie innego rodzaju rębni nie zapewnia zrealizowania celu hodowlanego. Należy jednak dążyć do stosowania rębni złożonych dlatego też każdorazowo należy przeprowadzić analizę możliwości odejścia od rębni zupełnej na rzecz rębni złożonej. Z analizy sporządzana jest notatka służbowa wraz ze szkicem. Analizy dokonuje leśniczy, opiniuje inżynier nadzoru a zatwierdzona nadleśniczy. Analizy należy dokonać na etapie sporządzania szacunków brakarskich.
Lasy glebochronne HCVF 4.2	Lasy uznane za glebochronne decyzją Ministra Środowiska ujęte w PUL.	Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu
Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności. HCVF 6.	Śródleśne cmentarze, pojedyncze mogiły.	Utrzymanie porządku i estetycznego wyglądu miejsc; działania wykonywane w porozumieniu z lokalną społecznością (np. z gminą, sołtysiem itp.).

Leśnictwo:

KARTA INFORMACJI PRZYRODNICZEJ
(lasu HCVF)

Data:

Dotyczy:☐

Rezerwat

☐

Strefa ochronna

☐

Pomnik przyrody

☒

Pozostałe

Obserwacja:☐

Nowy obiekt

☐

Zmiana stanu obiektu

☐

Zagrożenia w obiekcie chronionym

☒

Pozostałe

Opis obserwacji: (gatunek, sposób występowania, zaobserwowane zmiany itp.)

W ramach monitoringu stanu lasów o szczególnych wartościach przyrodniczych (HCVF) planowane są do wykonania w roku zabiegi gospodarcze zgodnie z załączonym wykazem.

nr protokołu SILP

.....

Podpis leśniczego:

.....

Podpis pracownika biura Nadleśnictwa
/osoby wprowadzającej zmiany w
opisie taksacyjnym

.....

Podpis inżyniera nadzoru:

.....

SCHEMAT OBIEGU DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH SZKICÓW

Lp	Nazwa dokumentu	Sporządza, podpisuje i odpowiada za prawidłowe wystawienie		Kontrola		Dokument zatwierdza	Przeznaczenie dokumentu				Uwagi	Procedura
		Stanowisko	Merytoryczna	Na gruncie	Dokument otrzymuje		Komórka przechowująca	Nr egz	Termin sporządzenia			
	Szkic cięć odnowieniowych (cięcia pielęgnacyjne + użytkowanie różne)	ZL (leśniczy)	ZG (użytk.)	NN (inż. nadzoru)	N/Z (nadleśniczy/zastępcą)	1 - SILP 2- ZL (leśniczy) 3- Wykonawca	SILP ZL (leśniczy)	1 (elektronicznie) 2 (wydruk) 3 (kopia)	na etapie szacunków brakarskich, w terminie do 30.04.	Szkic w zakresie ochrony przyrody (up. stanowiska gat. chronionego) uzupełniany jest na bieżąco do momentu rozpoczęcia prac oraz w trakcie prac. W przypadku trwania prac Wykownca informowany jest na bieżąco o tych zmianach.	Kontroli szkiców cięć odnowieniowych służy moduł w SILP-WEB "szkice - zarządzanie". Procedura kontroli wygląda następująco: 1. ZL (leśniczy) sporządza i wysyła szkic do kontroli (podczas zatwierdzania, gdy szkic jest w pełni uzupełniony i chcemy go wysłać do kontroli nie należy zaznaczać ocienka "zapisz jako wersja robocza". Zaznaczamy to okienko tylko wtedy jeżeli wiemy że szkic będzie jeszcze edytowany) 2. ZG (użytk.) kontroluje merytorycznie szkic gdy ma status "do kontroli", w przypadku błędów/braków odsyła szkic (nadając status odczuony) i uzupełnia go o swoje uwagi w "komentarzu kontroli", w przypadku gdy szkic jest poprawny zmienia status kontroli na "zatwierdzony" a w statusie zatwierdzania zmienia na "do zatwierdzenia" 3. Nadleśniczy bądź Zastępca Nadleśniczego po stwierdzeniu poprawności szkicu zatwierdza go (zmieniając status zatwierdzenia na "zatwierdzony"), może go również na tym etapie odrzucić podając przyczynę w "komentarzu zatwierdzania" wówczas leśniczy musi poprawić szkic o rzeczy wskazane w komentarzu. Gdy szkic zostaje "zatwierdzony" przez osobę merytoryczną oraz Nadleśniczego bądź Zastępcę Nadleśniczego leśniczy drukuje szkic i zbiera niezbędne podpisy. Szic w stopce posiada informację o terminie przekazania powierzeńi dla wykonawcy. W przypadku gdy inżynier nadzoru podczas kontroli na gruncie stwierdzi istotne błędy, szkic należy poprawić w SilpWeb (leśniczy zgłasza się do osoby merytorycznej o zmianę statusu na roboczy by móc nanieść poprawki. Po naniesieniu poprawek szkic przechodzi na nowo całą procedurę).	

1

ANALIZA WPŁYWU PLANOWANEJ INWESTYCJI NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ DLA INWESTYCJI

Data :

Inwestor /Zamawiający

Rodzaj przedsięwzięcia: (np. modernizacja drogi leśnej w leśnictwie „X”).

.....
.....
.....

Opis lokalizacji: (np.: droga przebiegająca przez leśnictwo „X” w oddziałach 1,3,5,8,25; należy podawać pełny adres oraz STL jeśli jest określony)

.....
.....
.....

WYKAZ OBIEKTÓW CENNYCH PRZYRODNICZO

L.P.	Lokalizacja (leśnictwo, oddział, pododdział)	Obiekty cenne przyrodniczo	zagrożenia	Proponycja działań ochronnych

Informacja o zastosowanych technologiach/materiałach :

.....
.....

Opis uciążliwości na środowisko i sposoby ich minimalizowania:

.....
.....

Wnioski (w tym propozycja działań kompensacyjnych):

.....
.....

